

СЗКП ТК-нын сентябрь Пленумунун ажылынын түнмөдөрүн болгаш он шийтирилди-биле холбайтыр партия организацияларынын сорулгаларын, Примоорье край, Дагестаниян болгаш Тюменин область организацияларын партия активиян хурдаларына, партиянын Чуваш болгаш Кабардин-Балкар обкомнарынн пленумнарына чугаалашкан.

Ол хурдаларга, пленумнарга санал берген коммунистер боттарынын кайларында, областларында, автономн республикаларында үлестирүүн чедикшиинерин дутагын чугаалат турганын, Дагестаниян үлестирүү продукция бүдүрү үндүрер чели чылдын алды чымын дүргүзүндө 74 хуу көүдөткен. Республиканын сонгу талазында байкалтыр чаа черлерин аймагалга киригени нефть тывыжынын чели чылдын төнчүзүнге планнат-тыгын дегенди 1963 чылда-ла ажыратыр аргын берген. Чувашинин үлестир бүдүрүгезинин хемчөлөө 2,3 катал өскөн. Машина тудушкунууну,

Парталийн даргаарлаарын болгай партия коммютерстийн племунарын киржикчидири социалистг экомонхийн чаа бзу-биди кирдирин аргаарын айтылган. СЭКП ТК-ын сентябрь Пленумуун шийтгирин чигис эп-сетидийг чулуулзуген. Бүдүрүгелерин кураваарлаарын айдлагда киринге дуаалал болгу дег хай-хай саалдарын коммютер киринг. Партия организацидири организач болгай масса-политичг айдмын денгелин каажангызидан-даа артык бедидер ужурулг дээрини билэ кирчөгөөй салдыган.

(CЭТА).

СЭКП-НИҢ ХХІІІ съездизинге уткуштур

БҮДҮРҮЛГЕ КУРЛАВЫРЛАРЫН ДОЛУ АЖЫГЛААР

Чурукта: станция тудушкунунда. Солагай талазында — монтажниктер Н. Суббота, А. Топоров, А. Мусиенко. Фото А. Запараны.

Үлетпүрнү удуртурун болгаш оон
планнаашкынын база экономиктиг
идиг беришкенин экижидер тала-

иши болгаш тууд, транспор, организацияларыны чеди чылымды планын овалдаларын күсүдир талаа-быде чеди алган чедишшинерияне илеткиги токтаткан.

40—50 хуузу ажыглаттынып турар. Планнашыкында үй-балай чорук бар. Тудугнуң капитал салмыш-

деп ол айткан. Пиво заводу эрткен чылын нийти продукция бүдүреринин планын чүглө кыска бүдүрерин биле долдурупкан, а пиво болган эске продукциялар бүдүрүлгөзү кун

дугайында активтин киржикчилеринге тынзаткан. Бызылдын ултпур комбинады, алгы заводу ышкан бүүдүрүлгелер чээлини эгиндеринин үлүү тартын-таа карытсазыг бөлү

дугла техника ажыгалы багай
Ылангыя көдүртүр краннарнын
40—50 хуузу ажыгаттынып ту-
рар. Планнаашкында үй-балай чорук
бар. Тудугнуң капитал салмыш-

СПОРТЧУ КЫШ МУРНУВУСТА

низаакчы талант, хып чоруур отчу-
гаш, чүткүл чок кижилер шилти-
тинип турарын муриуку үеле-ле

Келир спортчу кыш-биле, эргим
анинуктер!

секретары П. Т. Киселев чугаалаан. Иленим болуп эрткенден бээр ийи не-
меля чедип турар. Бистиң найыс-
малыыстың бүгү ажылчы чоннары
он документиери-биле ханы таны-

Харьлаанын «Молния-1» дээр октябрь 14-тэ орбитаж салып үндүргөн ийи спутниги совет тусхай артегмалгэрниин чорзуул турары шенеделде чедишкенинг ийн тырттуган. Ыракхыл харьлааны саймыраа ажаллал кылары-биле чергелештир, шенеделин сорулгагарынч бирээни болза, каш-даа спутниктери ажаллал турган. дамчыдылгалар кылырынын аргаарын хынал көөрү болур. Чаа спутникти дуалаы-биле боттаңдырган байтайгы теле-дамчыдылталар «Молния-1» дээр байтайгы спутник-биле сансыларга дооаграр шынар талазы-биле алэн бедик болуп турар. «Молния-1» дээр-ийиги спутники орбитаж салып үндүргени—келир үеде космоска харьлааа көвүрүүнүн база бир деңсөлүр. Ол болза космопот дамчытыр дун, хүн чоок харьлааны боттаңдырып кириптери ин арганы кошкоузалып турар. Ол программаны чедишкенинг боттаңдырары радио дамчыдылгалар болгаш телевидениенин дамчыдылгалар Черия эңче ырак чөрилерине чоокку келир үеде организаастаар арганы бөөр.

(СЭТА).

Өзүр районда «Торгалым» колхозунун малчылары «Түркүстө жол» деген дүкөнү ачып, чакан дүкөнүн ичинини түзүшкөн. СЭПК районукун болгаш райкомунун шилдиги Кызыл туугун чаап алган. Октябр 11-ге чейир район дүкөнү планды 80, сүтүүнү 88, дүктүүн 91

Улуг Онтарьнын 48 чыл оонга алдар кылдыр онтарь аиың бударуле
панын он хонун бурунгаар доозар хүлээлгени алган турган. Коллентивтик
нажигуннери ол хүлээлгезин дүүн жүүсөдипкен.

Дүүн күүседипкен

Кызылдары сайгалган баазанынчың даглан дэрбозбинчиң коллектиниң Улуг Октябрьиниң 48 чыл юнга алар мылдыр октябрь айынч бугуруге планын он хонун бурунгар доозар хуулзгелың алган турган. Коллектитиң келижигунери он хуулзгелзин дунуң нууседигиниң.

Ычынгалар он бугуруге пландан дашкарар 20 муң рубльдин орулгалар берген. Юрий Терновийунч болгаш хорай Совединиң депутаты Владимир Колзатовч элчелери социализмге чарышка тилекичи болган. Он ийи элчелигиниң кижилери элчелер нормалзын 120—140 муң нууседигиң иелген.

Тыва даг-дугунун тывышчылары СС
Пленумунун болгаш ССРЭ-нин Дээди С
сөзсөзүнүн материалдарын сөзсөзүн

КП-нің сентябрь
өзегінің алдығы

Чамбал-болдун забойшигтер брига-
ринге коммунист эш Мяжит-Доржу-

Фото В. Ананинни

Ак-Довурак хоорайны — «Тыва лаг-дугу» комбинатынын алдар-сураа-даа калбарган. Чоок-ла чедир-ле чыгыс-даа өргөн чок турган черде улетпурнуң чаа хоорайы тургустуна бергеннге, ол улетпур чери харын мырынай Бүгү-өйдөл ужу-дузалыг болу турарына черле кым өөрү-вес боор.

Мында ам 300 ажыг коммунисттердин партия организациязы — СЭКП-ниң Ак-Довурак хоорай комитети ачылдып турар. Чаа хоорайның ажыл-чыннарының саны сөөлү чыл иштинде ийе катан эскен. Хоорайның туртакчы чоңу, партия организациязы болуңу ажылчыны кара-ракка көстүп турар түннелдеринге канчап-даа чоргааралар өргөлүг.

Олар ам ол чедикшиктерин улам-а өстүрер, СЭКП ТК-ниң сентябрь Пленумунун улетпур өргөлүг башкарынын экижидер дугайында иштин-перини амыралга чедикшиктерин боттандырап күз-өл-биле ачылдып турарлар. Ол ажылдык бол-гаш ол демиселдин авангардында коммунисттер чоруп турар. Олар күш-ажылга хууда улегер-чижээ-биле, сорук кирикти сестери-биле ажыл-чы чоннарын башкарып бар чорур.

Хоорайның бүгү-ле кварталдарында ажил-иш. Оң түннелди халас барбас. Тудун тургуз-ла ту-рар. Комбинаттың бирги ээлчээн — лаг-дугун болбазырадыр фабриканы ачылгалга киргенден

бээр чүгүл бир чыл болган. Кандыг бергелер тур-бас дээрли. Деригелер чедикпейн, ажил таа-рышпайн туруп бээр, мергендигид калдарың чедикпейн... «Өөрөнмешаан ажилдаар, ажил-дышаан өөренир» деп принципти олар барымда-лап келген. Ам фабриканың долу күчүзүн ажил-галга кирер дэп демисел чоруп турар.

Чеди чылдың сөөлү иштиндеги чылынның тос айларында комбинаттың күш-ажылчы түннелери мындыг-дыр: нияти продукция бугуруп үндү-ренин планы 110,4 хуу, барааның продукция бугуруп үндүренин 115 хуу күстүккен. Сортуг лаг-дугун болбазырадыр кылдырың планы 124 хуу, электри энергияның ажилгалы 121 хуу күстүткен.

Социалисттик чарыштың дээди хевяри — ком-мунист күш-ажыл дэп шимчөөшкүндө лаг-дугу комбинатынын ажилчыларының 40 хууу киржип турар болгаш 74 ажилчылар ком-мунист күш-ажылды шалыпчылары деп бедик атты чедип алган.

Малчын болгаш тараачын чоразан арааттар ам мында ажилчыны аңгынын чаа мергендигид ки-жилери кылдыр хууда бергени кайгамчык өөрү-чүг. Фабрика мастери Шагдыр, забойщик Кунгаа, тулужулар Калдар-оол, Сендажы оларын атта-ры ам бүгү республикага бидингир апарган. Бол-базырадыр фабриканың ээлчег калдыгың Касаев, транспорт четиниң чолачың Чикарев, тулужулар бригадир Сичаар, даг ажилчыны

Крещеников олар дег өске-даа мурнакчы киж-илерин хөй-биле алап болур.

Болбазырадыр фабрикамы, бус-биле ажил-даар электри станциязы бугурулге планнарын квартал санында-ла ажыг күсүлдеп келгенер. Хоорайның культура бажыны, библиотеказы, амырал хандырылга комбинаты, улетпурнуң болгаш аш-чемниң магазиннери, столоваалар, эменге черлери ачылдып турар.

Ол бүгү болгаш өске-даа чедикшиктерин Ак-Довурактың коммунисттер боттарының от-чөт-сонгулдалыг хуралында демдегелишаан, от-чөттүг илеткеди бот-шүгүмчүлөчү байдал-биле чугаалашкан болгаш хоорайның партия органи-зациязының ажилын чаа сорулгаларың деңге-ли-биле чорудар, СЭКП ТК-ның сентябрь Плену-мунун иштиндерин амыралга боттандыра-рыңче, СЭКП-ниң XXIII съездинин партия ажи-лынның, бугурулге чорудулазының талазы-биле чаа-чаа чедикшиктер-биле уткурунче бүгү-ле күштерин мөөнээр деп иштиндрээ.

Хураалга 15 кижичи санал берген. Хоорайның партия организациязы чон ортузунга идеолоттуг ажилды чогуту деңгелге тургускан болза, бугу-рулге чедикшиктерин оон-даа хөй, сагылга-ту-рум-даа быжыг, шалыпчы чорук-даа улам өскөн турар ийик дээрин коммунисттер аналзатан чу-гаалашкан.

Хоорайның туртакчы чоңунун болгаш комби-наттың ажилчыны, шолон хаакчыларының орту-

зунга кижизилде ажилдарын чорударынын ий-э-бүрү хевирлери болгаш аргаларын парком эки ажилгайын турар. Мында ажилчыларның чартык кезин тус черинг тыва турттакчылары. Ынчаарга тыва дылга лекция номчулгалары ды-ка ховар болгулар. Партия, совет организация-ларының болгаш бугурулгенин чамдык удуртуп ажилдакчылары (аштер Якушев, Мөнгө-Байыр, Доржу, Тупицын, Лобачев, Кленев, Полужков, Шалазов болгаш оон-даа өске) чон ортузунга лекция номчурунунан үргүлчү ойталап келген-ер. Чон ортузунга кижизилдеди, тайылбыр-массалыг ажилдарын чорударына бүгү партия, совет, ажил-агый удуртукчулары кириштире-рин чедип алырын паркомдун коммунисттер не-гиз.

Интеллигенцияны күжүн кижизилдегил ажилга кириштирер херек. Интеллигенттерин саны мында 250 кижичи чедип турар. Ол дээр-ге угу күш-түр.

Боску агитацияны ужу-дузалыг парком чедир үнелерин келген. Тудуг эргелекчиң ча-нында хундул сабырапын курут турар. Учас-токтарда, чехтерде хава солуннар, агитхуудустар үнмөстөн. Парком бодунун органы «Абест» солунун ажилын кошпак удурутуп келген. «Про-корид Ак-Довуракта чоруп тур» деп шоодутуг хава солун ам шууг көзүлөстөн.

Социалисттик чарышча удуртулгада эрелдей-лешкан бар. Коммунист күш-ажыл дэп шим-чөөшкүндө бугу амыралчы кылдыр органи-

застан шыдаван. Чарыштың чоруп турарын, оон түннелдерин парком доктаамал сонургавай турар болганда, ол чарыш ала-чайгаарлашкы-нын байдалче шилчип, оон бүгү-ниинге бидин-гир, дээштик чоруп база-ла кошпак болуп турар. Коммунист күш-ажылды бригаданы деп ат тывыскаан бригаданы бригадир бери (С. Мо-курал) арагалар, турум үрөп турар фактыны ту-рал буртуп шаап көргөн. Эрткен тос айлар иштин-де тулуг уластыгарыңа 4136 кижичи-хуну, бугу-рулге черлеринге 1290 кижичи-хуну прогта бол-ган.

Лаг-дугу болбазырадыр кылдыр фабриканы ажилчыларынын хөй кезин комсомолчулар бол-гаш аныктар. Ынчангаш комсомол органи-зациянын кижизилдеди болгаш организакчы ро-люн бедик келдери чугула болуп турарын хура-да оналал айткан.

Улетпур черлериниң ажилын экижидеринге массаларын боттарының инициативанын хөгү-дүп турар агы үеде комбинаттың партия органи-зациязы, администрациязы улам эки ажилдаар ужурут. СЭКП ТК-ның сентябрь Пленумунун бугурулге черлеринге тывыскаан калбак эргелери ажилдын нияти байдал дэп харысалганы база-ла бедикти турар. Ол дугайында чугаа ком-мунисттерин санал-онадарыңа база-ла илереп турган.

Т. ТАЛАНЧИН,
«Шиниң» корреспондентин.

Ажыл-агый бүрүзүңге эки үрезин

Чер ажылында өң чугула сорулга-ларын бирээни болза тараа болгаш мал чени культуларын эки шим-нарлыг, райончуттуг урезинне-рин арылган белеткээш, уруп шыг-жаары болур. Ындыг урезиннери чажып тарымыга, каа-даа чылын чаагай дужуту берип турарын прак-тика көргүскөн. Чижээ, бистиң Каа-Хем районда Ленин аттыг колхоз урезин материалын дугайында саг-гыш салып, өске-даа агротехниктег хемчегдер-биле чергелештир, чүгө-П—III классы урезиннери ча-жып турганы-биле сөөлү кандаачал чылдарда бериң гектар черден 9-тан 12 центнер чедир дужуту ап кел-ген.

«Тийлелге» колхоз бедик дужуттуг «Саратовская—29» болгаш «Мил-турум—553» деп сорттарын чажып тургаш, сөөлү беш чылдар дугу-зунда гектар черден 10-дан 13 цент-нер чедир дужуту ап турган. Ол колхоз-биле кожа турар «Кызыл тул» колхоз райончуттуг дээр урезиннери ачылгавайын, ону чүгө-часкы тарылга мурунда аштап арылган турары-биле чыл бүрүдө үстүндө айттыг колхозтарынның дон эвөш дужуту ап турар.

Урезин материалын уруп белет-кээр бо чылын районда канчаар чор-уп турары? Октябрьның 1-де ме-дээ-биле алырга, Ленин аттыг, «Тий-лелге», «Бурунгаар», «Коммунизмче-орук» колхозтар дужуттуг кол фон-дун тургузарынын хемчеглери ап турар. Чижээ, Ленин аттыг болгаш «Тийлелге» колхозтарда (агрономна-ры аштер Брагин, Попов) бүгү кул-тураларын урезиннери бүрүн аш-тап арылгаш, урган. «Бурунгаар» колхозта (агроном аш Хангаев) урез-ин арылгаш ажал багай эвес чоруп турар. Мыда 700 тонна кызыл-та-сты арылган урган.

Чамдык ажил-агыйлар урезини арылгаларыңа болгаш уруп алыры-ңа кошпак кичээңей салып турар.

Удуртулганы күштелдирген болза...

Бултура-чырымдыктын албан черлеринг хөй-ниги көрдүлгези Бай-Тайга району эгелзеден бээр диялган-биле 40 хире изы-бүрү те-малардыг кезээлери, он ажыг ном-чулга конференцияларын эрттирген-дэн. «Мурнакчы», «Малчын» көдө-ажыл-агый артелдериниң көдө-ажыл-агый болуп тургулаан кез-жөөлөр, номчулга конференция-лары баш бурунгаар хымачалыг белеткенгенин уламындан утка-лыныры ханы болуп, алаа хөй кижичи киришкен. Ол клубтарга көдө-ажыл-агыйны мурнакчылары, Ала-тур-тук Улуг дайының киржикчилери, иже ужуражылгалары, «Ынакшыл деп чүл», «Кыны чараш дээрли», «Кижини күш-ажыл аларжылар» деп темаларга диспут кезжөөлери организастан эрттирген. Шах ы-ндыг кезжөөлөр, ужуражылгалар бол-гаш диспуттар «Тезил» совхозтуг Бай-Тал, Кызыл-Дарга көдө-ажыл-агый эртелдерин.

Культура-чырымдыктын албан черлеринг хөй-ниги көрдүлгезинге улегериг ужуражыр дэп бодуну деңгелзеден клубтар, библиотека-лар, кино тургустарынын, кызыл бу-дуктарың ажилын экижидер, эки-дерин септээр, материалың бааза-ны быжылаар дэп «Мурнакчы», «Малчын» колхозтарын баштаар черлери чогуту кичээңейин салып келген. Х. К. Кулурхал даргаан «Мурнакчы» көдө ажил-агый ар-

телиң ажил-ишчилери клубтун ка-питал септелгени чеди хонутта ша-лыкын кылып дооскан болгаш де-риг-херекселерин садар хөрөгенин тускайлап берген. Ол ышпак өске-даа культура албан черлери шынар-дыг кылдырган. Ынчангаш олар ажилчы чонун коммунисттик кижизилдегенине бараан болуп, ажилын мурнукузунга болаарга экижиткен. Мыда Салчак Тойлу эргелекчилээ көдө клубту ап көрээли. Олар чору-дар ажилын план сугаар боттанды-рып турар. Колхозтун аныктары, улуг намызгалары-даа уран чүгө-хемчеглери кылдырып апарган.

Клубтун чанында бот-тывынгыр уран чүл коллективни доктаамал ачылдып, колхозтун болгаш район-нун ажил-ишчилеринге каш удаа сол-лун программалыг концерттерин көргүскөн.

Бот-тывынгыр уран чүл бөлүмү-нүн составында тараахылар, мал ажилдакчылары, көдө ажил-агый-ның тускай эртемчилери, көдө интеллигенттер, механизаторлар болгаш черле кымырны чок дээр. Уран чүл коллективиниң киржик-чилери мурнакчыларын дугайында ыраар, шүктетери база колхоз бу-дурлуениңе киришпес, ажилгыг ажил кылбастарын, амыралда тө-лөп чоктарың четистерин сойла-лап алеректен шоодулары боттары чогалдып, концерт программаны амыралгалыг солун болуруп турар-лар. Оларга мыда ортумак шкolanн башкылары Салчак Базыевт Майны, Анастасий Салчак, агроном Сара Оюн, клуб эргелекчилер Салчак Тойлу ха-мааржыр.

«Малчын» колхоз (даргазы Саа-Кара-оолович Шыдыраа) бодуну акша-хөрөгизиле үрөп хөгүм оркестрин салып берген.

Районда библиотекалар ажилчы чонун ортузунга ном пропаганда-лар ажилды экижидер талазы-биле чамдык хемчеглери ап чоруткан. Мургу-Аксынын Саа Самбуу, Шуй-нун Донгак Хүрек эргелекчилээ көдө библиотекалары районда дээр ажилдыларга хамааржыр.

Шуйда көдө библиотеканың ажи-лында чамдык чедикшиктерин кыл-

дыган чүдөдөр бар. Оон эргелекчил эш Хүрек тос көжер библиотекалар-ны фермалар, хойжу бригадаларга тургусулаан. Оон номнарын док-тааттыгтан хуусаларында чартып турар. Ол библиотеканың номчулчу-ларынын саны көвүлөткөн болгаш номну массага пропагандаларыңа дузалаан.

Районнун культура-чырымдык-тын албан черлеринде чамдык кыл-дыган ажилдар-биле чергелештир улуг четпестер бар. Клубтар, би-блиотекалар боттарының ажилын чо-нун өзүп турар негелделеринге дүшүрт тургусулаан. Чонун калбак киржигелерин хаара туткан солун, ут-ка-шынары бедик дышталыга кез-жөөлери, диспуттар, номчулга конфе-ренциялары ховар болуп келген. Оларын эрттирп турга-даа баш бу-рунгаар эки хымачалыг белеткел кылбааныңдан идеялг улазым ча-рыс, чалгаарыңыг болуп турар. Библиотекаларын турар бажына-ры ажилдарыңа таарымча чок дыкпыш, эргелек чугула дериг-ке-рекселер-биле чедир хандырып маан. Олар ышты культура албан черлеринге сөөртүп чедир ажилды кончү оожум темпиги чорудуп ту-рар. Арга чедир районда культу-ра албан черлеринге оттулар ыштын чүгө бежен хуузун сөөртүп алган.

Культура албан черлериниң ажи-лын экижидеринге калдар кол че-рин ээлээр ужурут. Ындыг түрү-дө, клубтар эргелекчилеринге ол та-лазы-биле бидиг, мергенлиг кижилери хулаң ап турган. Оон ула-мындан «чон ортузунга каныг-лаа ажилдар чоруттунмай, хөй кижилер солчур чоруттун чижектерин район-нун иштинден хөй-биле көргүзүп болур.

Бултура албан черлериниң агы-уенин негелделеринге дүшүрт ачылдып шыдавайын турарынын чыл-дагыны болза, ажил-агыйларда пар-тия организациялары оон ажилыңа дегтикке, дузалчыны доктаамал көргүсөй — база удуртулганы кош-катканын уламындан болуп ту-рар.

ЧУРУКТА: В. Ондар (солгай тадымыда) биле А. Блохина. Фото П. Гольцовуу.

Магазинден хоорайжылар хунуң-не эйт садып ап турарлар. Бажы-га экижеш, ону аштап-арылган кааны үргүлчү бер дөмөй эвезин эскер-ген-даа чадавас силер. Чамдыкта эytte мында-мында дүк чыпшыгган, ону аштаарыңа хөй үе үндүрер силер, а чамдыкта арым кончуг болур. Ол аштакчыларын ажилыңдан хамааржыр.

ЧУРУКТА: В. Ондар (солгай тадымыда) биле А. Блохина. Фото П. Гольцовуу.

КЫШ КЕЛДИ-ЛЕ Соок өршээвес

Харлыг кыштың дужуп кээринге чедир үр эвес үе арткан. Кышка кым багай белеткенгенил, соок ону өршээвес.

Ак-Довурактың, Кызылдың, Чадананың болгаш Хову-Аксынын чонун хлө-биле хандырып турар бугурулге черлериниң кышка белеткел ажил-дары дооступ турар. Кызылдың хлө заводу хлө бугурулге трезиниң ба-за бир улуг бугурулгелеринге хамааржыр. Ол Кызыл хоорайны болгаш оон чок кавы сурларынның турттакчы чонун хлө аймаа-биле хандырып турар. Эрткен чылдарда дөмөйлөргө Кызылдың хлө заводуң адми-нистрациязы кышка белеткелди эки чоруткан деп санап болур. Заводтун котельназы заводту, оон чанында пиво заводун келдире бар. Ол котелдер-нин хоодайларын болгаш арматурасын чогуту үезинде солан болгаш ка-питал септелгени кылган. Бус үндүр котелдерин капитал септелгени кылдырыңа слесарьлар аштер Балыков, Рабов идеялг киришкен. Ко-телдеринг экиг аскынын төгөрктиктерин солурунга бедик шынарлыг ма-демирни завод чоокта база алган, а ам белеткел ажилдарын чорудуп эге-лээн. Котелдерин сүг-биле хандырап дэп бедик бугурулчулуг «ЭР 400—120» деп насостарын тургусуан. Заводтун бус одалызын, пектерин септээш, хынаан сөөлүдө ажилдага кириген.

Хөмүр даш мында кол одалга материалы бооп турар. Заводе Кызыл-Хавак шахтазындан сөөртүп экеп турар хөмүр даш эвезин шыкшак хөгү, өске көвей колумактарлыг, кылпас, чылыг бээр шынары кууд. Даразында чижехти база көөрү чугула. Хову-Аксына хлө биджыраар чар «Тыва кобальт» комбинаттың турттакчы чонун хандырып турар. Олче хөмүр даш сөөртүлгези дык багай болуп турар. Бистин элгэн каш чыгылар-ысты хөмүр даш хандыраар эргелер чериниң директору эш Косов күсөт-пейин келген болгаш кышкы үеде хөмүр даш сөөртүлгезин шуут органи-застан.

Бугурулге черлериниң ажилчынары болгаш албан-хаакчылары, и-женер-техниктиг ажилдакчылары СЭКП ТК-нын чаа болуп өрткен Пленумунун материалдарын калбаа-биле танышкан, кышка белеткелдин чамдык чижектерин чайладып, бугурулге черлерин кышкы сөөктүн үезин-де соксаал чок ажилдарын чедип алырын боттарынын улуг сорулгалы деп санаар ужурут.

С. МЫЗЫЛ-ООЛ, инженер.

ЧУНУ БОДАП ТУРАРЫЛ?

«Элегес» совхоз инициатива малчы-га четир сангыг чемнери белеткел алза-даа, ийги чугула ажил — мал-дын кажаа-хоразын, малчынар-нын чурттаар бажың-балгалын сеп-теп чылыглар ажилды четпес чору-дуп турар.

Бирги салбырын Ортаа-Талда хойдулары К. Комбу биле К. Аван-дываанын олуруп турар бажына-рынын ажиттери халдынас, шала-лыны шаараш, печалары үрелик, ышталып турар.

Чыгыс-ла Ч. Чалбаанын кыш-таанда электри чымы кириген. Оон ырак эвезте туруп турар кышта-ларда чымы кирибээн.

А «Элегес» совхозтун инспекция чуну болап турары? Бо дугайында малчынар дүвүрүп турар. Оларын оозу черде чептүг. Кышка белеткел-ди сонгаартапас ужурут.

О. ЛАМА.

Вулканнар аразында хоорай — 225 чыл болган

Витус Беринг болгаш Алек-сей Чириков баштаан далай-жылар «Святый Петр» болгаш «Святый Павел» деп пароход-тар-биле 1740 чылдың ок-тябрь 17-де Аванчин эрикке чеде бергеш, Камчаткага, та-лыгыр черге, Ыранкы Чоюн чуктук чараш хоорайлары-ның бирээни аңаа тыттып ле-лирин олар майын бодан боор. Вулканнар аразында хоорай-нын дугайын чугаалап бээрин СЭТА-ның корреспондентизи дилээрге, Петропавловск хоор-кукунуңуң даргазы Ф. Н. Бе-лопотапов ыңчаар чугаалап эгелзэн.

Чер делегейинг кыдыы дээр чыгыс черге херекке алдын-

майн чоразан көдө суур чүгө совет эрге-чарыгарынын чылда-рында шапын хөгүлүп эгелзэн. Хөй наът бажыңарлыг бүдүн кварталдар өзүп, он-он улет-пур бугурулгелери тыттып негилзэн.

Камчаткада Петропавловски-ни оон күчүлүг тывыш флору-биле чурттуң балын бугурулге-зиниң чег деп алап турар. Бо чеди чыл планының чылдар-ында балын тывыкчылары он бир миллион центнер чыгыс балынты туткан. Алдарлыг ба-лыкчыларын эртен чылын туткан балык-биле Москва болгаш Ленинград ышпак хоор-айлары бүдүн чылда ханды-рып болур.

Петропавловск — далайжы кадрларынч дарганы. «Нико-лай Островский» суднонуң экипажы чурттуң балыкчы судноларының аразындан бир дугаарда Куш-ажылчы Кызыл Туш ордон-биле шаңктанган. Ам тывыш флору СЭКП-ниң XXIII съездинде алдар болдурган ээлчеге ачылдып турар. Чеди чылдың сөөлүг чылында ийи миллион чеди чус муң центнер балыкты тудары болгаш бол-базырадыр планнаттыган.

Шаанда бо хоорайга чүгө чүчү сөөртү суднолар-биле чедип кээп болуп турган. Ам петропавловчуларны бирги классың пассажир суднолары

болгаш самолёттары ханды-рып турар апарган.

Ам Камчаткада Петропав-ловск он-он өөредиге черлер-ин. Оларда барын-ла чеди муң студентилер, чээрби муң ажыг шолочулар өөренип турар. Хоорай болза вулкан шимчиле-линиң талазы-биле делегейде төп чөр болуп турар. От тыып үндүрер дагларын шимчилеп өөренир талазы-биле институт мында ажиттыгган.

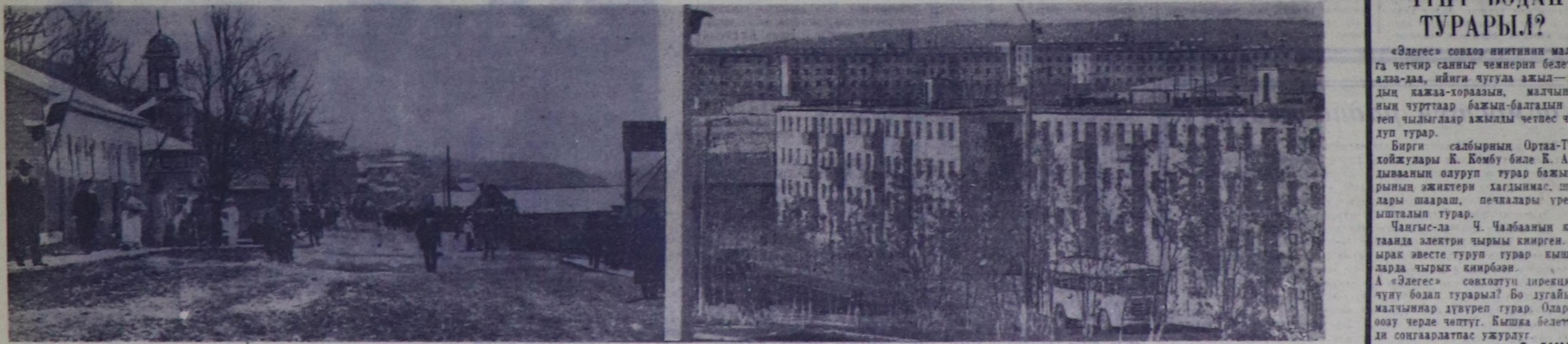
Ченснук амыралында радио, телевидение болгаш театр бажыны-биле шимчилеп кирген. Удзас Пионерлер ордуу, эштер бассейни, тывыш флорунуң Нугуру бажыны, балыкчы-ларга гостиница тургустунар.

Чер иштиниң изиг суу хоор-залар дамчыштыр хоорай-га амыралтынынар. Ногалар өстүрүп улуг чымылыга че-ринге ол изиг сугу база амыг-лаар. Оон туудушкунун ам чорудуп турар.

ЧУРУКТА: Революция мурунда Петропавловскиниң тап нуудучуу ыңчаар кестүр турган (областың чурт шимчи-лел музейиниң фондуздан алган). Бөгүн оон кыдыы (оң талазында) мынчаар кестүр — Петропавловскиниң «Чер-мушкаларының» чаа чуртталга кварталы.

Фото Ю. Муравинни.

СЭТА-ның фотохрониказы.

Спортчу сезон — белеткедди негээр

«Уок» совхозтун хойжуу Михаил Дувен-оолович Чимбин нийтийн хой малын малдаарынга 18 чыл болуп турар. Ол хире хай чылдарын дургуунда ол колхозуун, оон соонда совхозуун максат хүндүткелин чаалап ал келген. Малдын чаш төлүн камгалап алып болгаш дук кыргып алып хүлээлгезин чыл бүрүле ажыры күөсөдүн келген. Чылдын-на колан-кодан хураганы өстүрүп берип турар. Чугае 1964 чылда безин 600 баш хураганы камгалап алгаш, совхозунга өстүрүп берген. Малдын бо чылын анык хойларын кадарып турар, оон бир баш бүрүздүн 2 кг 300 грамм дукту кыргып алгаш, аки көргүзүлгү болган. Оон кыштаа Шивилиг-Кара-Сугда. Кыштаанын септелгезин бо чылын-на кылып алган болгаш кыштаглаашкына белеткедди бүрүн дооскан.

Михаил Дувен-ооловичин күш-ажылы чедишкенин беринге болгаш оон кызымак, бежеэ чоруунга совхозу чоргаарлап турар болгаш ол чоңуун улуг хүндүткелин чаалап алган. Район соведини депутатына оон ийн удаа улаштыр сонгаан.

М. Д. Чимбин «Эн аки малчына» деп вымпелди каш чыл улаштыр өлөп турар. Бо чылын республиканын малчынарын наадымы таварлаштыр ону Тыва АССР-ниң Дээди Соведини Президиумунун Хүндүл бижин-биле шаңнаан. Оон аңгыда совхозундан чыл бүрүле өртөктүг белек планналарын ап турар.

Оон кадайы Сүүрн Селикейовна Чимбин мурнакчы хойжунун ажил-инчи кежеэ дузалакчызы.

Чурунта: мурнакчы хойжу, депутат Михаил Дувен-оолович Чимбин.

Сезу болгаш фотоу Т. САЯН-ООДУУ.

ДОПЧУЗУ - БИЛЕ

Барым-Хемчик районунун чаа чылдын 61 соңу ажилчы чоңураа октябрь 12-ге чедир 3000 чагымдалганын кылып, каш районун кижини республикага 4-кү черини элел берген. Ылангыч «Барым» совхозтун Ак-Сы-Барым суурунун (партор Күжүгет Сагчыт) чурттагычлары чагымдалганын 75 хуу чедир, бо политиктиг чугула кампанияга эн изепкейлер болуп турарлар.

Район төвүндө уруглар сазынын ажилдаачылары 40 чагымдалганын ор-

Сарыг-Септин Култура бажынынга районун култура - чырмамчык ажилдаачыларын семинары болуп өрткен. Орта СЭПК ТК-нын септин Паскумунун, делег бажынынга дуга-йылда лекцияларын ко-чаан. Оон аңгыда, кышкы уезд чорудар ажилдаачыларын кампа-нияга чыгыштыр бериле кончү оожум тем-биле чаа чылдын солун, сет-чуаларын чагымдал-ганын чорудуп келген.

Ада-иелер-биле харылзажыр

Бо чылын бир-ле дугаар бирги классын 37 өөреникчилери-биле ажилдап эгелесин. Өөредилге эгелесиге чедир өөреникчилериниң чүгүл келди-биле таныш-канын шын эвес. Оон түннелинде мындыг бергелерге таварыштым, өөреникчилеринин хай кезинде кыдыраштыр, палочкалар, пластилиннер, будуктар, өңүт карандаштар болгаш чамдык өөреникчилериниң школа формазы чой болгудан. Чедиме чок чүгүлдер уруктарга мени доран-на дүвүрүт, ону тыварынче албадал-кан.

Бирги классчылар-биле ажилдаар башкы баш бурунгаар-ла өөреникчилерин ада-иелери-биле сумелжип, бот-боттары дузала-жып тургаш, чаа өөредилге чы-лынга бирги классчыны белетке-рип чугула. Чүгүл дээр, чамдык ада-иелер 1-ги класска өөренир уругларынга кандыг өөредилге херекселдерин садарын билбес

боорлар. Чижээ, арифметика, ты-ва дыл кыдыраштырарын шугу-мун билбес, палочкалар, пласти-линнер, өңүт карандаштар садар аайын тыппай баарлар. Бо тавар-ылгада башкының ролу улуг. Өөреникчилерин аажы-чаңы кандыгы деп чүвени ада-иелерден айттыр, өөреникчи бурузунуң характеристиказын билп алыры башкыга кончүт чугула. Ада-иелерин өт-бүлөгө уруг-лар кижизилдиги чангыс аай эвес болуп. Ылангыч өөш, аажы-чаңы чүве ыттываас уруглар туруп болур. Оларнын ада-иелери уругларын културага, чараш аажы-чаңа багай кижизилден дээрли илде-ир. Шаа мындыг аажы-чаңыг уругларын башкы боту аңгы-аңгы аргаларын ажи-лап тургаш, эде кижизилер апар.

Ужүктү азы санын билп тур-а-даа, чамдык уруглар чангышп калган өөш аайы-биле оларын чайгаар-ла дедир бижиптер. Бо

чорук школа назыны четпезин би-чи уругларын кижизилдигини азы-бүрү хеирлеринге чадчы-тырбаны, өөртөспөни, ада-иелери-нин болгаш школа коллек-тивинин аразында кижизилдиге талазы-биле ажилын кошпаа-дан хамааржыр.

Уругларын өөредилгенин эрге-жок чугула херекселери-биле че-дир хандырбаны чугула ада-иелери-нин буруу эвес, а школа дуга-йылда бистин райпода кошкак кичээлге салып турарында. Ам-даа болза палочкалар, октябрат-тыр сыйлычыгаштары, көргүзүт материалдарына херекээр яныз-бүрү сазын аймаан Бай-Тайга райпозунун кайы-даа магазини-ринден кижип тыппас. Ол бүгүнү Кызылдан саттырып алып ар-галып болдун.

И. СУГЛАЙ-ООЛ.
Кызыл-Дат 8 чыл школынын башкысы.

Бистин рейдивис

херекселден аягыда, кышка белет-кедди ажилдарына уер чарыгдарын база болаар херек. «Хүреш» ста-дионун шолуге каток кылыфын толаннап турар. А бо чугула ажилды канчаар агазынын, катокту кандыг херекселер-биле деринини айт-тырлар ам-даа чугаа болуп арты-шаан. Хай-ниитичи инструкторлар-нын семинарын ноябрь айже сонгаар-ладып каапкан.

Кызыл хоорайнын күш-культура бажынынын коллектив (директору А. Селезнева) спортчу кышка белет-кедди чамдык ажилдарын кытыгын демдегээр херек. Хербис наадым чынында хаак баазынын бажынын чутайлап, чыгылааш, ажилчы чо-нарнын массалыг хаактыг селгүтүс-

леткедери орта эрттирер. Бо ажил-ды октябрь 17-де эгелээр.

Хербис наадым хаактыг чунгулар-нын болгаш бетки чалык ийле-ринин даштарын болгаш хараганы-рын аштап арыглар бир хунуну массалыг шевит организациялар та-лазы-биле унегил эгелешкини рес-публиканын спорт чөвүлелин бол-гаш Кызыл хоорайнын күш-культу-ра бажынынын уугутчулары ко-дуруп турар. Оон ажимы кыма-даа бидингир. Кызылчылар бо ажилга идекейли киржир чугула.

Бо хуннерде кайы-даа садыга баргаш, «ботинкалыг конькилер, уругларга хоккей даштары, улуг кижилерге аки шынарлыг хаактар чүгө чогул?» деп айттырларын бо-ла дынап болур. Кызыл хоорайнын 1-ге тавынынын спорт барааннар кидизиниң эргелекчи Михаил Бо-лин бо айттырларга ийн сөс-биле тарылал турар:

— Лимит чок.

Бистин республикага көп турар спорт барааннарын 80 ажим ху-зу республиканын Кызылда төп салыг баазынага олаажып турар. Бааза бо чылын Москва, Киров, Ка-линин болгаш өске-даа салыг бааза-ларынан 229.207 рубльин спорт барааннарын садып алып керээви чарган. Оон иштинде улуг улуска аңгы-аңгы хемчээлдиң 4200, уруг-ларга 1800 ажим хаакты кирген, оон 2100-үз бо чылдын бирги квар-талында келген, ам баазанын скла-дында бар. Улуг улустун 1100 ажим хаак даангыштары салып алырын керээге кирген, 2097 ажим мындыг даангыш баазада келген. Аңгы-аңгы хемчээлдиң 1950 ажим дүрүл-люмийн даангыш чачыгана, 3950 ажим мындыг даангыш келген. 500 ажим хоккей конькилерин чачыгана, 1025 ажим яныз-бүрү хемчээлди конькилер алыгана. 400 коньки-чир бөрттер, 20 шымыра шака-ры база чагыт дугаар алыгана. Кышкы спорт сезонунга эргежок чугула чамдык кол барааннарын ай-тырга ындыг-дыр. Ыччалза-даа бо

бааза 31—41 дугаарыг 3000 ажим гимнастика кыдыра келер чымчак туулар, 300 ажим коньки ботин-казы, 500 ажим «Малютка» деп хаак садып алып чачыгны керээге киргээ-даа, оларын ам-даа албаан. Оон чылдаанын, чачыгын күөсөдүн турар салыг баазалары оларын өй-лаанда күөсөдүн турарында болур. Ыччалгаш чамдык барааннар рес-публицанын салыг баазына бар болгана, ол барааннар-биле бааза хандырбай турар ээриниң үндөни-ни база чок-тур. А бо барааннар са-дыгдарже чүгө кирбей турарыл? деп айттырар чөттү болур. Садыг бүрүз доктаатканын акиа лимит-тиг. Ыччалгаш салыг кайы-бир спорт нийтилеринге азы организа-цияныг бодунун лимитинден алып турар түгө спорт барааннарын садып аргазы чок. Мындыг таарылгалар, ту-стук спорт нийтилерин болгаш ор-ганизациялар боттарына эргежок чугула спорт барааннарын (оларын хемчээлин, садыг, дугаарын айт-тылаан) садыг организацияларын дамчыттыр азы республиканын салыг баазына дорт чачыганын чаа чылга уткунуш баш улуг кир-геш, ол чачыгларын бүрүнү-биле алып аргалыг. Спорт нийтилерин-ниң болгаш организацияларын чамдык уугутчулары бо чуруну чугулап көрбөй, каян чыл орту кирип, ажилчы чоңураа хергеле-динге эргежок чугула өске бараан-нар-биле салгыларын лимиттер дола бергенде ам көп дүвүрер, шу-гаазын көдүрө бээрн черле чөттүг эвес.

Бис рейдивистин кол уун респу-блика төвүндө ийн спорт коллекти-теринге база чугула хандырларын салыг баазыныч улазылымы. Кышкы спортчу сезонга белеткедди ада-чайгаараашкыч киирип ту-рар өске-даа коллективтер барын ай-тыры чугула. «Чайын шаанаа бе-летке, кыжын терген белетке» деп чоңуун үлгөргө өзүн уугутула бо-дуруп, кышкы спортчу сезонга ам-дыгаштан, бо сөөлү хуннерден эге-леш бугу тала-биле белеткенири чугула.

«Шынын» рей бригадазы:
Н. ОНДУР,
Республиканын төп салыг баа-зазынын директорунун ораакчызы.
А. ДЕМЕНЬОВ,
Республиканын спорт чөвүлели-нин инструктору,
З. ЧОКУМ,
Облпрофчөвүлелин ажилдаачы,
Д. АНАЙ-ООЛ,
Бистин көрр.

Чаагайдылга чорбастаан

Тес-Хем районунун «Чодураа» кол-хозунун төвү Бедир-Арыг суурун, артында 1-ге сүт-бараан фермазын-да чаагайдылга ажилы сөөлү чылдарда шуут чорутууластаан.

Бедир-Арыг суурун чурттага болгаш албан черлеринин бажына-рын херим-кажаалары үрелген, чамдык бажынаар чаагай черлерде холууп туруп калганын, Ыш та-рып, ногаанчыдылга чорудар ажил каш чыл дургуунда чорутууластаан. Чурттага бажынаар чугаалайын, чамдык албан черлерин манаа көргү-зүп болур. Суурда сөс чыл школа-зынын, кижини эмиелгезин болгаш колхоз конторазынын чанында олурт-кан чангыс-даа ыш чок. А клуб ча-нында 1969 чылда олурткан 3 терек-ке чангыс-даа дөс немешпезин.

Суур чаагайдыл туртунар тур-жук, үрелип турар апарганын чыл-даганын көлөз Советтин, колхоз баштаар чериниң организас-массалыг ажил чорутпайн турары-биле тайыл-бырлаар апар. Бир эвес организас-массалыг ажилды доктаамал чорудуп келген болза, муркунда четче туткаш, чурттагычларга хүлээлди берген бажынаарын херим-кажаала-ры үрелип төнөр туржук, немешкен, харын-даа эде кылдыгана, үнүш олуртулганы калбарган турар ийик.

Чурттагычлар бодунун бажынынын чанын чаагайдылга кылар, ногаан-чылар хүлээлгели. Бисте мындыг эвес. Аар-саар септелге кылырын, үнүштер олуртуун колхозтун херээ кылдыр көрүп турар. Чурттагычлар черлерин чаагайдылга тууду бу-

гу-ниитинин, кижини бурузунун херээ болур. Ындыг болгана, тус черини эрге-чигиргези улуг ролулу ойнаар ужурлуг. Ындыг турбуже, Кызыл-Чыраа көлөз Совет, оон даразы эш Натан-оол бо айттырыны холга ал-байн турар.

Чаагайдылга ажилыга квар-тал, кудумчу комитеттери улуг роль-дугу болур, оларын ажилын чер-чер Советтери, оларын доктаамал ко-миссиялары болгаш депутаттар уау-руп баштаар. Бистин Совединиң организас-массалыг ажилды чорут-пайн турары-биле Бедир-Арыг суур-да кудумчу, квартал комитеттери ажилдайын турар.

База бир чижек. Коммунист күш-ажылы деп атты эдилеп турар №1 Хараал-Тей сүт-бараан фермазында 10 ажим чурттага бажыны бар. Бо сууржугаштын артында суук чаагай кылдыр үнгөн талдар ферманы каас-тап турар. А бажынаар чанында олурткан чангыс-даа ыш, херим-ка-жаа чок. Коммунист күш-ажылы деп атты эдилеп турар ферманын коллектив үлгөр-чижек кылдыр сууржугашын чаагайдылдар өй келген.

Часкы, күсүк массалыг ыш олур-тулганын үзүндө «чак чок, чугула кампания» дээр чорук бистин колхоз-та чачыл апарган. Көдээ ажил-агыйын чугула кампаниялары-биле чергелештир суур чаагайдылгазын, эн ылангыч күсүк ыш олуртулганын утпаза чогуур.

Д. ДИРЧИН.

Профэвилелдериниң бүгү делегей конгреси

ВАРШАВА. (СЭТА). Профэвилелдериниң VI Бүгү делегей конгреси апаа кылдыгана дөрт илеткелдерин база амыг шагың болгаш профэвилел шим-чээлдериниң эң чугула айттырларын чугаалажырын үргүлчүлөп турар.

Конгресстин төлөөлери, аалчылары болгаш хайгаараакчылары проф-эвилелдериниң Бүгү делегей федерализмниң болгаш национал проф-төптерин тайбын, делегейге аймак чок чорук, улустарын национал хамаарышпас чоруу дээр демиселди күштелдиреринче, амыдырал бай-далдарын экижидеринче уланган хай талазыг ажил-чорудулганын тодар-гай чугаалажып турар.

Делегейин профэвилел шимчээлдериниң чангыс эвин, ажилчы чо-нарнын болгаш профэвилелдериниң хөдөлмөшиниң чангыс эвин бажыгларын айттырлар конгресске сагал берген ораторларын кич-чээлдериниң төвүндө турар.

Политиктиг чугаалажылга үргүлчүлөвишаан

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). КНО-нун Кол Ассамблеясынын XX сессиязы-нын пленарыг хуралдарында үргү-лчүлөп турар нийти политиктиг чугаалажылга делегейге амыг дүшкүрүлүп чорук дээр улуг дүвү-рээзин, Мурнуу-Чөөн Азияда, Латин Америкада, Африкада национал-хос-талгалыг шимчээлдериниң АКШ баш-таан агрессии күштериниң базар дээр чүткүдүгө ханы килеңчээлшин илергелеттинип турар.

Өске күрүнелерин ишти хе-ректини холгаарлаар дээр полити-каны чок кылырын боттүг бажы-нарын кылырычче КНО-ну хай-хай чурттарын төлөөлекчилери кыйы-рып турар. Анык күрүнелерин төлөөлекчилериниң саналдарында антиимпериалисттик, антиколониал-дыг кыйгылар күштүг чангылаанып турар.

Эрткен ийн хунерде болган пле-

ВДР-же халдаашыннар

ХАНОЙ. (СЭТА). Таиландыда ше-риг-агаар баазаларында хай бөдүк америк самолеттар 1965 чылдың ок-тябрь 13-те Вьетнамның Демократ-тик Республиказынын агаар деле-гине шургуп кирген болгаш Нгеан, Тханьхоа, Куангбинь, Ниньбинь, Лай-тху можуларда сырры чурттакчы-лар районнарын бомбалаан болгаш боолаан.

Вьетнам информас агентилелдиң дамчытканы-биле алырга, Вьетна-мның Демократтик Республиказынга уау Каттышкан Штаттарын сокса-байн турар агрессиязы-биле хол-баштыр Вьетнамның улустун армия-зыниң Дээди командьлалынын хар-ылзаа төлөөлери шиптирлуг ухур-ламышкынын Вьетнамда хайгаарал болгаш контроль талазы-биле делегей комиссиязынга чоруткан.

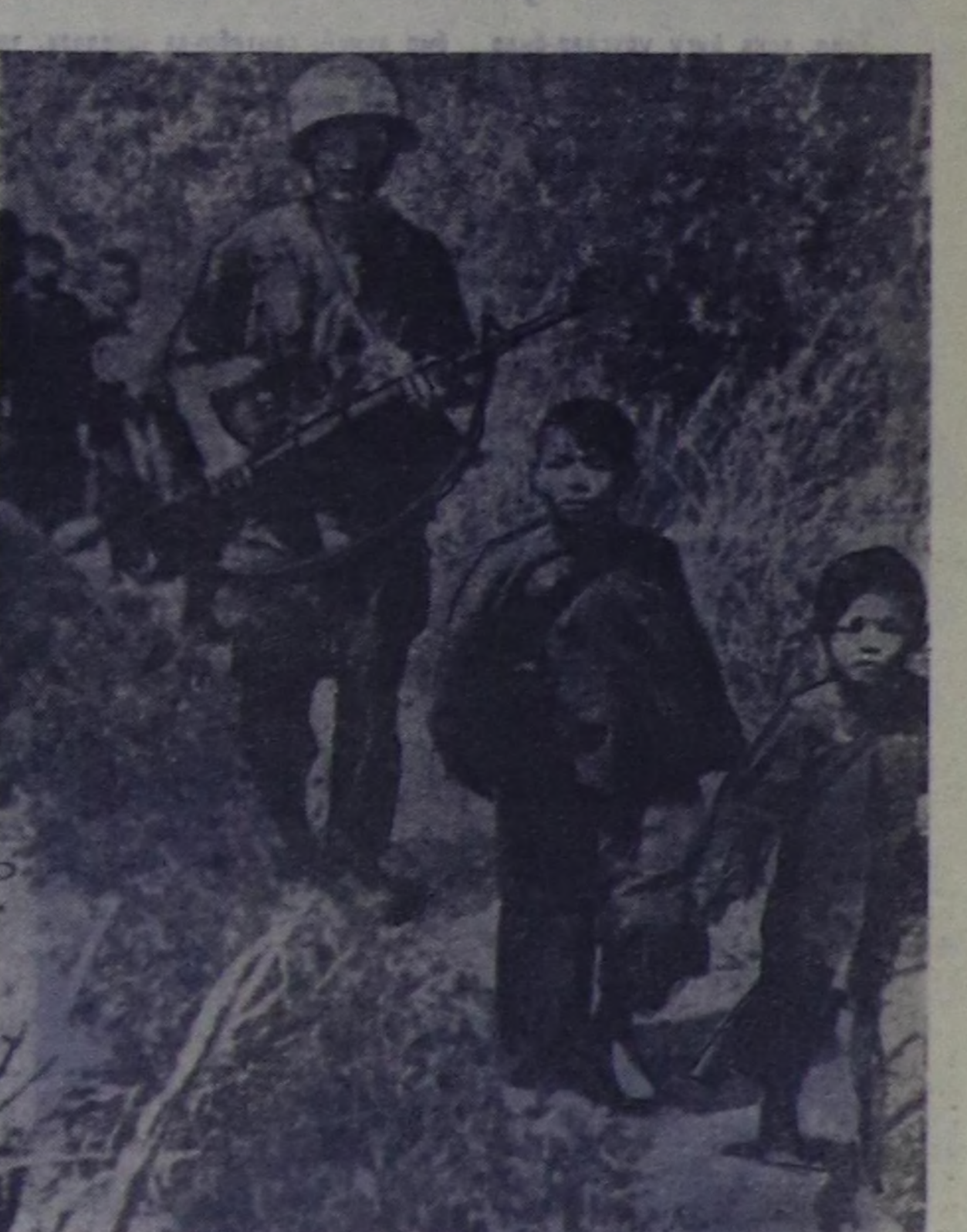
МУРНУУ ВЬЕТНАМДА ТУЛУЧУШКУННАР

ПАРИЖ. (СЭТА). Меконг хемикчи айдырында Хостала армиязынын от-рядтары чалча шериглериниң каш-каш батальоннарында удур кадыг-дошкун тулуучушкуннарын октябрь 13-те чо-рудуп турган. Кан-Тхонан 20 кило-метр ырак черге болган ол тулуучу-шкуннарын үзүндө сайгон шериглер когаралга таварышкан дээрлик Франс Пресс агентиле мурнуу-вьетнам найыскалдан дыкнаткан.

Өске агентилелдериниң дыкнатканы-биле алырга, Ан-Кхен районунга тулуучушкуннарга база уруучулук тур-ган. Америк шериглериниң агаа чо-руткан улуг хемчеглери буурашкы-биле доозулган.

ИНДОНЕЗИЯДА БАЯДАЛ

ПАРИЖ. (СЭТА). Сонгу Суматра шериг округунун шериглериниң ко-мандьлалчы бригада генералы Дармито округтун депискээринге хуралдарын болгаш чыскаалдарын чорударын тур хораан. Ол аугайын Франс Пресс агентиле Лжакарта-ын радиозуун даамчылаашкы ба-рымдаллаш дыкнаткан. Индонезия-нын профэвилелдер төп федерация-зынч түс черле салбырын бажы-нычте бирини үзүндү илеттерген халдаашкын кылган сондо ол хо-рушкуну чоруткан. Ол халдааш-кынның үзүндө эзээн каш кижилер өлүрткен.

МУРНУУ ВЬЕТНАМ. Партизаннарга болгаш Хостала армиязынын да-йынчыларына уау демиселге чедимче чок болу бергеш, американаар ам тайбын чоңуу араатаныг аажылап турар апарганын. Олар бажынаарын ортедил, тарылганы болгаш малды ууттап турарлар.

ЧУРУКТА: мурнуу-вьетнам уругларын америк солдаттарын сүрүп бар чорутуу.

«ЛЕ МОЙН РЕДЖИСТЕР» солундан алган фото.

Мурнуу Аравияда демисел

КАИР. (СЭТА). Англи колониза-торларга уау Аравиянын Мурнуу чүтүчү патриоттарын чепсектиг демиселдиниң эгелесин үзүндө бээр ийн чыл болганы-биле холбаштыр Аравия чартык ортулуктун Мурнуу чүтүчүн Национал хосталгалынын фронтун дайынның түннел мезээни парлап үндүргөн. Ол түннелде чугула-лап турары болза, эрткен ийн чыл дургуунда англичаннар ийн муң ажим кижини өлүртүп, бодун чартык муң хире кижини балыгратты-рып когаран. Ол-ла уезде 271 чүжү машиналарын, 93 бронетранспортер-ларын, 36 самолеттарын, 53 ууг боо-ларын, 52 шериг радиостанциянын чок кылган.

Фронтунун оң-биле кады парлап үндүргөн меделгелес демдегелер турары болза, бо уезде демиселдиниң төңүзү баш уау шиптирлетинген. Мурнуу Аравиянын чоңу бурун тил-легенин чедип алгыже чедир демис-ежирин болор турар деп, меделгеле айткан.

